

Sygn. akt VI Ka 773/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Skowron

Protokolant Katarzyna Witkowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w L.A. K.

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2019 r.

sprawy **R. K.** ur. (...) w L.

s. W. i N. z d. M.

oskarżonego z art. 193 kk w zw. z art. 57 a § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lwówku Śląskim

z dnia 6 sierpnia 2018 r. sygn. akt II K 422/17

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego R. K. w pkt 3 części dyspozytywnej, a na podstawie art. 435 kpk także wobec K. K. w pkt 3 części dyspozytywnej i A. C. w pkt 4 części dyspozytywnej w ten sposób, że:

- z opisu przypisanych im czynów eliminuje zapis, iż działali oni publicznie i bez powodu okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego,
- z podstawy prawnej skazania eliminuje art. 57a § 1 kk,
- z podstawy prawnej wymiaru kary eliminuje art. 57a § 1 i 2 kk,
- uchyla orzeczenie o zasądzeniu na rzecz pokrzywdzonych H. Ś. i A. Ś. nawiązek w kwotach po 500 (pięćset) złotych,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok wobec R. K. utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 773/18

UZASADNIENIE

A. H. i M. G. zostali oskarżeni o to, że:

I. w dniu 26 grudnia 2016 r. w m. Z., powiecie (...), wspólnie i w porozumieniu dokonali pobicia B. Ś. w ten sposób, że szarpali go za ubranie, przewrócili na ziemię, uderzali pięściami, kopali po całym ciele, czym narazili o na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 k.k. lub art. 157 § 1 k.k., przy czym

B. Ś. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia czoła i stłuczenia prawego łokcia, powodujących naruszenie narządu ciała i rozstroju jego zdrowia na okres poniżej dni 7-miu, a H. Ś. doznała stłuczenia policzka lewego oraz stłuczenia wargi górnej po stronie lewej, powodujących naruszenie narządu ciała i rozstroju jej zdrowia na okres poniżej dni 7-miu, tj. o czyn z art. 158 § 1 k.k.,

a nadto A. C., R. K. i K. K. oskarżeni zostali o to, że:

II. w dniu 26 grudnia 2016 r. w m. Z., powiecie (...), wspólnie i w porozumieniu naruszyli mir domowy H. i A. Ś. w ten sposób, że wtargnęli na teren ogrodzonej posesji, której następnie nie chcieli opuścić wbrew wyraźnemu żądaniu pokrzywdzonych, tj. o czyn z art. 193 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Lwówku Śląskim wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2018 r. w sprawie IIK 422/17:

1. oskarżonych A. H. i M. G. uznał za winnych tego, że w dniu 26 grudnia 2016 r. w m. Z., powiecie (...), wspólnie i w porozumieniu dokonali pobicia B. Ś. w ten sposób, że szarpali go za ubranie, przewrócili na ziemię, uderzali pięściami, kopali po całym ciele oraz H. Ś. w ten sposób, że uderzyli ją pięścią w twarz, czym narazili ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 k.k. lub art. 157 § 1 k.k., przy czym B. Ś. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia czoła i stłuczenia prawego łokcia, powodujących naruszenie narządu ciała i rozstroju jego zdrowia na okres poniżej dni 7-miu, a H. Ś. doznała stłuczenia policzka lewego oraz stłuczenia wargi górnej po stronie lewej, powodujących naruszenie narządu ciała i rozstroju jej zdrowia na okres poniżej dni 7-miu, tj. czynu stanowiącego występki z art. 158 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 158 § 1 k.k. wymierzył oskarżonym: A. H. - karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go w tym czasie do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 (trzydzieści) godzin w stosunku miesięcznym, M. G. - grzywnę w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych,

2. na podstawie art. 46 § 2 k.k. za czyn opisany w pkt I części wstępnej wyroku orzekł wobec oskarżonych A. H. i M. G. nawiązki na rzecz pokrzywdzonych: B. Ś. i H. Ś. w kwotach po 1000 zł od każdego z oskarżonych,

3. oskarżonych R. K. i K. K. uznał za winnych popełnienia zarzucanego im czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, przy przyjęciu, że działali publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, tj. czynu stanowiącego występki z art. 193 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 193 k.k. w zw. z art. 57a § 1 i 2 k.k. wymierzył im kary po 4 (cztery) miesiące ograniczenia wolności, zobowiązując ich w tym czasie do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 (trzydzieści) godzin w stosunku miesięcznym oraz nawiązkę na rzecz pokrzywdzonych H. Ś. i A. Ś. w kwotach po 500 zł od każdego z oskarżonych,

4. oskarżonego A. C. uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, przy przyjęciu, że działał publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, tj. czynu stanowiącego występki z art. 193 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 193 k.k. w zw.

z art. 57a § 1 i 2 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych oraz nawiązkę na rzecz pokrzywdzonych H. Ś. i A. Ś.

w kwotach po 500 zł,

5. na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. na poczet orzeczonej wobec oskarżonego K. K. kary ograniczenia wolności zaliczył 2 dni zatrzymania w okresie od 22 do 23 czerwca 2017 r., przy czym jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności,

6. na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k. i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonych M. G.

i A. C. koszty sądowe w kwotach po 68 zł na rzecz Skarbu Państwa

i wymierzył im opłaty: M. G. w wysokości 200 zł oraz A. C. w wysokości 100 zł.

7. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonych: A. H., K. K. i R. K. od ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa, w tym nie wymierzył im opłaty.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego R. K., który zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść wyroku skutkiem czego oskarżony został uznany winnym popełnienia zarzucanego mu czynu przy przyjęciu iż działał publicznie i bez powodu okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, a to art. 7, 92, 410 kpk poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów oraz brak wszechstronnego rozważenia całego zebranego w sprawie materiału dowodowego polegających na:

- braku ustaleń w zakresie tego kto i w jakim czasie przebywał w lokalu (...) we L. , skąd oskarżeni mieli udać się do Z. celem wtargnięcia na posesję pokrzywdzonych - co pozwoliłoby na kategoryczne ustalenie przebiegu zdarzenia z dnia 26 grudnia 2016 r.
- braku ustaleń kto i z kim jechał samochodem do Z. oraz kto był inicjatorem tego wyjazdu
- braku uwzględnienia opinii pokrzywdzonych w środowisku lokalnym z której wynika, iż pokrzywdzeni są osobami konfliktowymi co niewątpliwie miało znaczenie dla oceny przebiegu samego zdarzenia jak i ewentualnej odpowiedzialności karnej oskarżonego
- dokonaniu ustaleń faktycznych co do rozpoznania oskarżonego R. K. przez pokrzywdzonych w zasadzie tylko w oparciu o fryzurę oskarżonego (kręcone włosy), którą może nosić wiele innych osób
- dokonanie błędnego ustalenia, że oskarżony był najbardziej agresywny podczas gdy z zeznań świadków wynika iż najbardziej agresywny był mężczyzna w masce
- błędne ustalenie, że oskarżony R. K. , A. C. oraz K. K. dopuścili się popełnienia czynu przypisanego im w zaskarżonym wyroku działając wspólnie i w porozumieniu oraz bez powodu i publicznie okazując rażące lekceważenie porządku prawnego - podczas gdy z uzasadnienia wyroku wynika, iż zdaniem Sądu oskarżeni mieli powód - będąc pod wpływem alkoholu pojechali do Z. na „ rzucone hasło” by zemścić się za pobicie innej osoby

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 57 a § 1 kk poprzez jego zastosowanie w sprawie skutkujące przyjęciem, że oskarżony działał publicznie i bez powodu okazując rażące lekceważenie porządku prawnego.

Obrońca oskarżonego wniosła o:

- uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu w zaskarżonym wyroku czynu a ż

ostrożności procesowej o wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynu art. 57 a § 1 kk i

warunkowe umorzenie postępowania karnego na okres próby

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego R. K. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W szczególności zasadny jest zarzut dotyczący poczynienia błędnych ustaleń faktycznych co do działania przez oskarżonego w warunkach czynu chuligańskiego. Błędnie sąd meriti bowiem przyjął, iż oskarżeni R. K., K. K. i A. C. dokonując naruszenia miru domowego H. i A. Ś. działali publicznie. Inkryminowane zdarzenie miało miejsce we wsi Z. w dość odludnym miejscu, w środku nocy (jak ustala sąd I instancji ok. godz. 2.50). Definicję występku o charakterze chuligańskim określa przepis art. 115§21 k.k. w myśl tego przepisu występkiem o charakterze chuligańskim jest występki polegający na umyślnym zamachu na zdrowie, na wolność, na cześć lub nietykalności cielesną, na

bezpieczeństwo powszechne, na działalność instytucji państwowych lub samorządu terytorialnego, na porządek publiczny, albo na umyślnym niszczeniu, uszkodzeniu czynieniu niezdatną do użytku cudzej rzeczy, jeżeli sprawca działa publicznie i bez powodu lub z oczywiście błahego powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego. Jednym z elementów występkę chuligańskiego jest zatem działanie publiczne. Należy podkreślić, że w doktrynie jak i w orzecznictwie wskazuje się na potrzebę oddzielenia od siebie pojęć publicznie i w miejscu publicznym. Działanie publicznie ma miejsce wtedy gdy ze względu na miejsce działania, bądź ze względu na okoliczności i sposób działania sprawcy jego zachowanie jest lub może być dostępne (dostrzegalne) dla nieokreślonej liczby osób, przy czym sprawca mając świadomość tej możliwości co najmniej się na to godzi (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 września 1973r., sygn. VI KZP 26/73, OSNKW 1973/11 poz. 132). Z kolei miejsce jest publiczne, jeżeli jest dostępne bez specjalnego zezwolenia bliżej nieokreślonemu kręgowi osób. Znamię „publicznie” wskazuje nie tyle na miejsce, ile na sytuację, której jednak nie należy traktować in abstracto, lecz in concreto. Choć zazwyczaj zachowanie w miejscu publicznym ma charakter publiczny, to jednak może być inaczej, np. w przypadku dokonania czynu na całkowicie pustej ulicy czy popełnieniu go nocą, w odludnym miejscu, w którym nikogo nie było (Marek Mozgawa w Kodeks karny Komentarz, Wyd. Wolters Kluwer Warszawa 2017, s.391 – 392).

Reasumując stwierdzić należy, że w realiach niniejszej sprawy nie sposób jest uznać, że oskarżeni działali publicznie w rozumieniu wskazanego przepisu art. 115§21 k.k. w tej sytuacji ustalenie dotyczące zakwalifikowania zachowania oskarżonych jako występek o charakterze chuligańskim należało wyeliminować z opisu przypisanego im czynu. Z podstawy prawnej skazania wyeliminować art. 57a§1 k.k. , zaś z podstawy prawnej wymiaru kary art. 57a§1 i 2 k.k. Należało również uchylić orzeczenie o zasądzeniu od oskarżonych na rzecz pokrzywdzonych nawiązek w kwotach po 500zł., gdyż podstawę tego orzeczenia stanowił art. 57a§2 k.k.

Wobec oskarżonych K. K. i A. C. podstawę zmiany wyroku stanowił przepis art. 435 k.p.k. gdyż nie wnieśli oni środka odwoławczego a za zmianą wobec nich wyroku przemawiają te same względy co w stosunku do R. K..

Niezasadny jest natomiast zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. i w konsekwencji dokonania błędnych ustaleń faktycznych co do tego, że oskarżony R. K. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami (w tym z A. C. i K. K.) dopuścili się naruszenia miru domowego na szkodę H. i A. Ś..

Zarzut obrazy art. 7 k.p.k. nie może sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu, lecz musi prowadzić do wykazania jakich konkretnie uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się Sąd I instancji w ocenie zebranego materiału dowodowego. Sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom Sądu I instancji odmiennego poglądu nie może zaś prowadzić do wniosku o popełnieniu przez ten Sąd błędu w ustaleniach faktycznych. (por. wyrok SN z dnia 20 lutego 1975r. w sprawie II KR 355/4, OSNPG 1975/9/84). Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może również sprowadzać się wyłącznie do odmiennej oceny materiału dowodowego. Jak wyżej zostało to podkreślone powinien polegać na wykazaniu, jakich uchybień w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w dokonanej przez siebie ocenie materiału dowodowego. (por. wyrok SN z dnia 22 stycznia 1975 r., I KR 197/74, OSNKW 1975 r., z. 5, poz. 58). Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych może zaś być wywodzony z błędnej oceny materiału dowodowego, a nie odwrotnie. (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 21 maja 2009 r., sygn. akt II AKa 120/09, Prok. I Pr. – wkł. 2010/4/28; wyrok SA w Krakowie z dnia 19 maja 2009 r., sygn. akt II AKa 73/09, KZS 2009/9/52).

Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia to błąd, który wynika bądź to z niepełności postępowania dowodowego, bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. Może on więc być wynikiem niezajomości określonych dowodów lub nieprzestrzegania dyrektyw obowiązujących przy ocenie dowodów (art. 7 k.p.k.), np. błąd logiczny w rozumowaniu, zlekceważenie niektórych dowodów, danie wiary dowodom nieprzekonującym, bezpodstawne pominięcie określonych twierdzeń dowodowych, oparcie się na faktach w istocie nieudowodnionych itd. W orzecznictwie trafnie podnosi się, że zarzut ten jest słuszny tylko wówczas „gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania”, nie może on natomiast sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu (wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 1975r., II KR 355/74, OSNPG 9/1995 poz. 84), przy czym jest to aktualne jedynie przy zarzucie błędu o charakterze dowolności. Tego typu zarzut co do błędu w ustaleniach

faktycznych to bowiem, jak zasadnie się wskazuje, nie sama odmienna ocena materiału dowodowego przez skarżącego lecz wykazanie , jakich konkretnych uchybień w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w dokonanej ocenie materiału dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 1975r., I KR 197/74, OSNKW 5/1975 poz. 58).

Zdaniem sądu odwoławczego zarzuty w tym zakresie mają charakter jedynie polemiki z prawidłowymi ustaleniami sądu rejonowego. Wskazać należy, że kwestie kto wcześniej (przed udaniem się do Z.) przebywał w klubie (...) w L., jak również kto był inicjatorem wyjazdu nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Podobnie również należy ocenić wskazany przez autorkę apelacji brak ustalenia, że pokrzywdzeni w środowisku lokalnym uchodzą za osoby konfliktowe. Wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonego sąd meriti poczynił prawidłowe ustalenia odnośnie udziału w inkryminowanym zdarzeniu oskarżonego R. K.. Na jego obecność na miejscu zdarzenia i czynny udział wskazują świadkowie H. Ś., która na rozprawie w dniu 25 stycznia 2018r. (k. 241) wskazała, że nie rozpoznała osób , które wtargnęły na posesję. Był jednak „pan w kręconych włosach” (a takie włosy posiadał i nadal posiada oskarżony R. K.). Natomiast świadkowie B. Ś. (k. 258) oraz M. F. (k. 135) w swoich zeznaniach wprost wskazywali, że na wśród osób, które wtargnęły na posesję pokrzywdzonych był R. K.. Zgodzić się należy z obrońcą oskarżonego, że ustalenie, iż to on był najbardziej agresywnym uczestnikiem zajścia jest ustaleniem dowolnym, nie mającym potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym. Jednakże okoliczność ta z uwagi na wysokość wymierzonej oskarżonemu kary nie mogła mieć jakiegokolwiek wpływu na treść wyroku.

Reasumując zatem w pozostałej części zaskarżony wyrok wobec oskarżonego R. K. podlegał utrzymaniu w mocy.

Z uwagi na to, że apelacja złożona na korzyść oskarżonego została częściowo uwzględniona zasada słuszności przemawiała za zwolnieniem oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze (art. 624§1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k.).